

In memoriam dr. Szabó Gyula (1946-2022)

Mély fájdalommal és megrendüléssel búcsúzunk dr. Szabó Gyula professzor úrtól, a PTE KK Fogászati és Szájsebészeti Klinikájának nyugdíjas professzorától, a klinika volt igazgatójától, a pécsi fogorvos szak egykori vezetőjétől.

Professzor úr 1946-ban született Gyulán, gimnáziumi éveit Budapesten, a Kölcsey Gimnáziumban töltötte. Három lánytestvéréből egy orvos, kettő közgazdász lett. Felesége, dr. Sisitka Ágnes fogszakorvos, Attila fia közgazdász, Gyula fia fogszabályozó szakorvos.

Dr. Szabó Gyula 1970-ben a Budapesti Orvostudományi Egyetem Fogorvostudományi Karán szerzett fogorvosi diplomát. Ezután a Szegedi Orvostudományi Egyetem Fogászati és Szájsebészeti Klinikáján dolgozott. 1972-ben szerzett szakképesítést fog- és szájbetegségekből. 1973-ban hívta dr. Szabó Imre professzor Pécsre, ahol aktívan részt vállalt a szakosított fogorvosképzés megindításában a Pécsi Orvostudományi Egyetem Fogászati és Szájsebészeti Klinikáján. Az 1980-as években tanulmányutakon járt Norvégiában és az Egyesült Királyságban, később Clevelandben, Chicagóban, Erfurtban, Zágrábban és Prágában. Az oslói NIOM Anyagtani Kutatóintézetben végzett kutatásai eredményeképpen 1987-ben „A protézis alapanyagok fizikai-kémia tulajdonságai” témakörben kandidátusi fokozatot szerzett. 1990 és 1994 között a POTE Oktatási Bizottságának állandó tagja volt. 1993-tól egyetemi tanár, 1994-ben habilitált. 1999-ben megbízást kapott a Fogászati és Szájsebészeti Klinika vezetésére, amit két cikluson át irányított. 2008-ban nagy sikerrel és kiemelkedő résztvevői létszámmal rendezte meg az Európai Fogpótlástani Társaság (EPA) éves kongresszusát Pécsen.

A Magyar Fogorvosok Egyesületének alelnöke, valamint két ciklusban a Magyar Fogpótlástani Társaság elnöke volt. Tagként a Fog- és Szájbetegségek Szakmai Kollégiumának, az Egészségügyi Felsőoktatási Államvizsga Bizottságnak és az Orvos- és Egészségtudományi Képzések Akkreditációs Látogató Bizottságának a munkájában is aktívan részt vett. Számos kandidátusi, doktori és habilitációs folyamat szakértő bírálója volt. Az angol után a német nyelvű fogorvosképzés megindításában is elvülhetetlen érdemei voltak dr. Ohmacht Róbert professzorral együtt.

Munkássága elismeréseként megkapta a Magyar Érdemrend Lovagkeresztjét, a Magyar Fogpótlástani Társaság Életmű díját és az Oravecz Pál emlékérmét.

Fogorvosi oktatómunkájában minduntalan megnyilvánult a betegek melletti, fáradságos munkával megszerezhető, impozáns gyakorlati, tapasztalati tudása, amit örömmel adott át nap, mint nap a hallgatóknak, a szakorvosjelölteknek és a kollégáknak is. Egy-egy szakmai diskurzus során - melyen több fogorvosi szakterület képviselői is részt vettek - nem egyszer említett olyan kritikus szempontokat is, amelyekre addig senki nem gondolt. Protetikai rehabilitációs esetekben, illetve különösen komplex fogpótlástani esetekben is tapasztalni lehetett magabiztos diagnosztikai tudását és megoldásait, és mindig számítani lehetett rá, ha egy-egy nehéz esetet már senki nem tudott ellátni, mert ő biztosan megoldotta.

A fogorvos szak oktatói közül elsőként tartott előadást a ma is használt és népszerű PowerPoint segítségével, az akkor szokásos írásvetítők és diáorok miliójében, a 90-es évek végén. A kétezres évek elején idejekorán rámutatott arra, hogy a digitális fotódokumentáció, a professzionális, digitális, intraorális makrofotózás a fogorvosi szakma elengedhetetlen része lesz. Ehhez az akkori modern feltételeket a klinikán meg is teremtette.

Mindig fontosnak tartotta, hogy a kollektíva a legfrissebb szakirodalmi eredményeket olvassa. Ehhez mindenkinek személyesen, szakterülete szerinti szakirodalmat biztosított, és elvárta, hogy heti rendszerességgel azt az intézeti, szakmai referálókra előadás formájában feldolgozzák. Manapság ez kevésbé unikális talán, de az internet kezdeti időszakában ez tőle roppant nagy munkát igényelt, és a kollégák szakmai fejlődéséhez is jelentősen hozzájárult.

A 2000-es évek elején professzor úr nehéz helyzetbe került, mert számos, tapasztalt oktató nem vállalta tovább az egyetem szigorodó előmeneteli feltételeinek való megfelelést, és elindult a magánrendelések felé, így több részlege élén a fiatal, saját nevelésű, hivatásukat szerető és idővel egyre magasabban kvalifikált munkatársaknak szavazott bizalmat. Szívügyének tekintette a részlegeken zajló kutatómunkát és annak támogatását, nyomon követését is. Szinte órák alatt, sokszor éjszakába nyúlóan nézte át a kéziratokat, hogy a klinika publikációs tevékenységét ezzel is segítse. Fiatal kollégáit támogatva, velük együtt, személyesen kereste meg a kutatókat támogató, illetve azokat megalapozó alapkutatói intézetek vezetőit.

Kiterjedt hazai és külföldi kapcsolatrendszerét rendszeresen, önzetlenül kollégái fejlődésére fordította, több neves külföldi intézet szakembereit hívta meg előadni, például Regina Mericske-Stern-t a berni egyetemről, vagy Szentpéteri Andrást a halle-i egyetemről.

Különösen emlékezetes, amikor egy téli időszakban, egy háromnapos wellness hétvége során látta vendégül a teljes orvoskollektívát Balatonkenesén, egy négy csillagos szállodában, „kihelyezett referáló” címszóval.

Szabadidejében a kerékpározás, a teniszezés és a sífutás volt fontos a számára. A nyugdíjhoz közeledve is a káros szenvedélyektől mentes, sportos életmód elkötelezett híve volt. Emlékezetes az orfűi klinikai együttlét, amire Pécsről kerékpárral érkezett, úszott egy nagyot a tóban, majd a társasági program végén a fáradtság legcsekélyebb jele nélkül haza is tekert.

Orvosprofesszor betegeivel gyakorta lehetett hallani szépirodalomról, művészetekről diskurálni, asztalán Márai Sándor könyvei heverték, csakúgy, mint a legkorszerűbb implantációs szakirodalom. Gyakorta csattanós latin közmondással zárta mondandóját.

Igazgatóként döntéseit gyorsan meghozó, azokat nyíltan vállaló, az intézet érdekeit messzemenően érvényesíteni akaró és szavahihető vezető volt, elapadhatatlan energiákkal és motivációval. Miután már nem volt intézetvezető, megmutatta még közvetlenebb, barátibb oldalát is. Visszavonulását követően is érdekelte egykori munkatársainak a helyzete, rendszeresen tartotta velük a kapcsolatot, számíthattak rá egykori beosztottjai a PhD-védéseken, a habilitációs előadásokon és az államvizsgáztatás során is.

Augusztus 16-án költözött ki az utolsó fogorvosi szakterület is a Dischka Győző utcai klinikáról, és professzor úr ezen a délelőttön távozott.

Fájdalommal búcsúzunk tőle, emlékét szeretetteljes tisztelettel megőrizzük!

A Fogászati és Szájsebészeti Klinika munkatársainak nevében:

Dr. Szalma József